

ગુજરાતમિત્ર ૧૬૪ વર્ષ

શુક્રવાર ૨ ઓક્ટોબર, ૨૦૨૬

ફાન્સ ફરી એક વાર કામદાર અજંપાની પકડમાં

હાલમાં ફાન્સ એક ગંભીર સામાજિક અને આર્થિક અસ્થિરતાના તળકકામાંથી પસાર થઈ રહ્યું છે. દેશમાં પ્રમુખ ઈમેન્યુઅલ મેક્રોન અને તેમની મધ્યમ-જમણેરી સરકાર દ્વારા આગામી વર્ષના બજેટમાં કચવામાં આવેલા ભારે આર્થિક કાપના પ્રસ્તાવ સામે જનતામાં ભારે અસંતોષ વ્યાપી ગયો છે. શિક્ષણ, સ્વાસ્થ્ય અને અન્ય સરકારી સેવાઓમાં મૂકાતા આર્થિક કાપ તેમજ મોંઘવારીને કારણે દેશભરમાં વિદ્યાર્થીઓ અને વિવિધ ખહેર ક્ષેત્રનાં કર્મચારીઓ રસ્તા પર ઊતરી આવ્યાં છે. ૨૮મી સપ્ટેમ્બરે ફાન્સનાં અનેક શહેરોમાં વિદ્યાર્થીઓ અને કામદારોએ રેલીઓ અને વિરોધ પ્રદર્શનો યોજ્યાં હતાં જેના કારણે

૨૦૨૦ના ચલો વેસ્ટ વિરોધ પ્રદર્શનોની પણ યાદ તાજી થઇ હતી. વડા પ્રધાન સેળાસ્ટિયન લેકોર્નૂના વહીવટીતંત્રે ફૂટેકે ને ભૂસકે વધતી રાજકોષીય પાઘને નિયંત્રણમાં લેવા માટે ૫૪ અબજ યુરોની બચત મુંબેશનું આયોજન કર્યું હતું. શિક્ષકો, આરોગ્ય સંભાળ સ્ટાફ, પોલીસ અધિકારીઓ અને અગ્નિશામકો કામકાજ છોડીને હડતાળ પર ઊતર્યા હતાં અને દેશભરમાં આશરે ૧૫૫ વિરોધ પ્રદર્શનો યોજ્યાં હતાં. બીજી બાજુ વર્ખડેમંડમાં વધુ પડતી ભીડ, શિક્ષકોની અછત અને નબળી સુવિધાઓના મુદ્દે હાઇસ્કૂલનાં વિદ્યાર્થીઓએ ડાંગબંધ શાળાઓ બંધ કરાવી દીધી હતી. સોફી બાઇનેટના નેતૃત્વ હેઠળના

સુચારનો પ્રયાસ

એક ગામમાં બે ભાઈઓ વચ્ચે વર્ષોથી ઝઘડો હતો.બે સગા ભાઈઓ પણ બાપે માર્યા વેર હોય તેમ ઝઘડતા. એકમેકનું મોટું જુએ અને તરત ઝઘડવા લાગે, કોઈ કારણ હોય કે ન હોય.એક દિવસ બે વેરી ભાઈ વચ્ચે રોજ કરતાં વધુ મોટો ઝઘડો થયો અને મોટો ભાઈ ગુસ્સામાં ગામના સુથારને બોલાવી લાવ્યો અને કહ્યું, ‘‘ આ મારું ઘર અને બાજુમાં નાનકાનું ઘર છે અને પેલું મારું ખેતર અને બાજુમાં નાનકાનું ખેતર છે. આ બે ઘર વચ્ચે ઊંચો તોતિંગ દરવાજો બનાવ જે કચાપેચ ના પુલે અને બે ખેતર વચ્ચે પણ મોટી ઊંચી દીવાલ બનાવ કે માટે ક્યાંય તેનું મોટું જોવું ન પડે કારણ તેનું મોટું ખેતાં જ મને ગુસ્સો આવે છે.’’ આટલું કહી મોટો ભાઈ ગુસ્સામાં પગ પછાડતો બહાર જતો રહ્યો.સુથાર કામે લાગ્યો, સામાન લાવ્યો ,માણસો લાવ્યો અને તેણે આખો દિવસ કામ કર્યું.મોડી સાંજે મોટો ભાઈ બહારથી ઘરે આવ્યો તો બે ઘર વચ્ચે તોતિંગ દરવાજાના સ્થાને બે ઘરને જોડતો સરસ ઝાંરુખો હતો અને દેરાણી જેઠાણી ઝરૂખામાં બેસી હસી રહી હતી અને ખેતરમાં પણ ઊંચી દીવાલને બદલે ત્યાં બે ખેતરમાં વચ્ચે વહેતી નાની નહેરની ઉપર મૂલતો એક સુંદર લાકડાનો પુલ હતો અને નાનો ભાઈ સામે ઊભો હતો.

નાના ભાઈની આંખોમાં આંસુ હતાં. તેણે દોડીને આવીને ભાઈને ભેટતા કહ્યું, ‘‘ ભાઈ, મેં કચાપેચ વિચાર્યું નહોતું કે તમે દુશ્મનાવટ દૂર કરવા આતું સુંદર પગલું લેશો. આ મૂલતો ઝરૂખો અને આ પુલ હવે આપના પ્રેમની મિસાલ બનશે. હું કચાપેચ ઝઘડા નહિ કરું. મને માફ કરો.’’

મોટા ભાઈએ પણ બહું ભૂલીને તેને ગળે લગાવી લીધો. સુથાર પોતાનું કામ પૂરું કરીને બધો સામાન લઈને ચાલવા લાગ્યો ત્યારે બંને ભાઈઓએ કહ્યું, ‘‘ થોભો, અમારે તમારા માટે બીખં ઘણાં કામ છે.’’

સુથારે હસીને કહ્યું, ‘‘ હમણાં મને સમય નથી. માટે હજી ઘણા પુલ અને ઝરૂખા બનાવવા છે.’’ આટલું કહીને સુથાર ચાલવા લાગ્યો.

દીવાલો બનાવવી સરળ છે.પુલ બનાવવા ઉંદાર દિલ, ઉમદા વિચાર ખોઈએ.

ગુસ્સામાં આપણે સંબંધ તોડી શકીએ છીએ, પરંતુ એક નાનો પ્રયાસ વર્ષોની દૂરી ઓછી કરી શકે છે.

CGT સહિતાનાં મુખ્ય યુનિયનોએ સરકારને સરકારી ખર્ચમાં કરાયેલો કાપ પાછો ખેંચવા અથવા લાંબા ગાળાની હડતાળનો સામનો કરવા અલ્ટિમેટમ આપ્યું હતું. સરકારી ખર્ચમાં પ્રસ્તાવિત કાપ અને વેતન સ્થગિતતાના વિરોધમાં ૨૯ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૬ના રોજ સમગ્ર ફાન્સમાં ખાહેર ક્ષેત્રનાં કર્મચારીઓ અને વિદ્યાર્થીઓએ દેશવ્યાપી હડતાળ પાડીને રસ્તાઓ રોક્યા હતા. સરકારે ૨ અબજ યુરો બચાવવા માટે ૨૦૨૭ માટે સરકારી કર્મચારીઓ અને ટ્રેડ યુનિયનો સ્થગિત રાખવાનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો. યુનિયનો જણાવે છે કે ઊંચા કુઠાવા અને બળતણના ભાવ વચ્ચે સતત વાર્ષિક વેતન સ્થગિતતાને કારણે ખરીદશક્તિમાં બે આંકડાનો ઘટાડો થયો છે.

કચ્ડસરના સરકારનાં પગલાંઓને કારણે શાળાઓની અને શિક્ષણની હાલત પણ બગડી રહી છે તેથી વિદ્યાર્થીઓ પણ મેઘાને પડ્યાં છે, બીજી તરફ કામદાર વર્ગની તો કચડી હાલત છે જ. દેશભરમાં હાઈસ્કૂલનાં વિદ્યાર્થીઓએ વર્ખડેમંડમાં અતિશય

ભીડ, શિક્ષકોની અછત અને શિક્ષણ ક્ષેત્રે ફંડિંગની કમી સામે વિરોધ નોંધાવતાં ડાંગબંધ શાળાઓની નાકેબંધી કરી છે. શિક્ષણ મંત્રાલયના અહેવાલો મુજબ દેશની આશરે ૧૦ ટકાથી વધુ હાઈસ્કૂલો આ આંદોલનથી પ્રભાવિત થઈ છે. પેરિસ અને લીલ જેવાં શહેરોમાં વિદ્યાર્થીઓએ શાળાઓના પ્રવેશદ્વાર રોકીને પોલીસ દમન અને નાણાંકીય કાપ સામે બેનરો અને પ્લેકાર્ડ્સ સાથે પ્રદર્શનો કર્યા હતાં. સરકારી કર્મચારીઓ અને ટ્રેડ યુનિયનો પણ આ આંદોલનમાં સક્રિય રીતે જોડાયાં છે. સરકાર દ્વારા ૨૦૨૭ના બજેટમાં આશરે ૫૪ અબજ યુરોની બચત કરવાનો લક્ષ્યાંક રાખવામાં આવ્યો છે, જેના અંતર્ગત સરકારી કર્મચારીઓના મૂળભૂત પગારવધારાને સ્થગિત કરવાનો પ્રસ્તાવ છે. યુનિયનોનો દાવો છે કે છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોમાં સતત પગારવધારો સ્થગિત રહેવાને કારણે કામદારોની ખરીદશક્તિમાં બે આંકડાનો ઘટાડો થયો છે. આ વિરોધ પ્રદર્શનમાં શિક્ષકો, હોસ્પિટલ કર્મચારીઓ તેમજ

વ્યાવસાયિક ફાયરફાઇટર્સ પણ જોડાયાં છે. ફાયરફાઇટર્સનું કહેવું છે કે ઊનાળા દરમિયાન લાગેલી ભીષણ આગ વખતે સાંધનો અને સંસાધનોની ભારે અછત છતી થઈ હતી. આ સામાજિક અસંતોષે ફાન્સની રાજકીય સ્થિતિને વધુ નાજુક બનાવી દીધી છે. પ્રમુખ ઈમેન્યુઅલ મેક્રોન અને વડા પ્રધાન સેળસ્ટિયન લેકોર્નૂની સરકાર સામે જનતાનો અસંતોષ સતત વધી રહ્યો છે. ઓપિનિયન પોલ્સ દર્શાવે છે કે મેક્રોન સરકારની લોકપ્રિયતા તળિયે પહોંચી ગઈ છે. દેશની રાજકોષીય પાઘ નિયંત્રણ બહાર જઈ રહી છે અને આર્થિક વૃદ્ધિ દર અપેક્ષા કરતાં ધીમો રહેવાની શક્યતા છે, જેના કારણે સરકાર માટે આર્થિક સંતુલન જાળવવું મુશ્કેલ બની રહ્યું છે.

બીજી તરફ, વિપક્ષી નેતાઓ આ સ્થિતિનો રાજકીય લાભ મેળવવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે. કલ્ટર-ડાબેરી નેતા જુન-લ્યુક મેલેન્ચોને સરકાર પર બહેર સેવાઓને નષ્ટ કરવાનો આરોપ લગાવીને બજેટ પ્લાન સામે

લોકોને એકત્રીય થવા હાકલ કરી છે. આગામી પ્રમુખપદની ચૂંટણીનાં સંવેદ્યો દર્શાવે છે કે અતિ જમણેરી નેશનલ રેવીના નેતા મરીન લે પેન અને મેલેન્ચોન પ્રમુખપદની રેસમાં આગળ ચાલી રહ્યા છે, જેમાં લે પેન સૌથી મજબૂત દાવેદાર તરીકે ઊભરી રહ્યા છે. બીજી તરફ ઈરાન સાથેના સંઘર્ષને કારણે ઊર્જાના ભાવમાં થયેલા વધારા સામે સરકારે રાહત આપવાના પ્રયાસો કર્યા છે, પરંતુ તે જનતાના આકોશને શાંત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે. ફાન્સ હાલમાં આર્થિક શિસ્ત જાળવવા માટે બજેટમાં કાપ મૂકવાની મજબૂરી અને બીજી તરફ જનતા તથા કામદાર વર્ગના આકોશ વચ્ચે મૂતી રહ્યું છે. આમ પણ ફાન્સમાં આર્થિક અસમાતાનું પ્રમાણ ઊંચું છે અને તેને કારણે સામાન્ય કામદાર વર્ગમાં અજબો સર્જાતો રહે છે. ચલો વેસ્ટ પ્રદર્શનો પછી ફાન્સ ફરી એક વાર કામદાર અજબાની સ્થિતિનો સામનો કરી રહ્યું છે અને આ વખતે તેમાં વિદ્યાર્થી અજબો પણ ઉમેરાયો છે.

વિકાસ કે નવો સંસ્થાનવાદ?

એવું દેખાતું નથી. સરકાર જ્યારે મોટી કંપનીને જમીન આપવાનો વાયદો કરે છે કે એમને કરમુક્તિ આપે છે ત્યારે સ્થાનિક લોકો સાથે કોઈ ચર્ચા થતી નથી. યુ.એસ.માં ઊંઠેલા મુદ્દા ભારત માટે પણ એટલા જ પ્રસ્તુત છે. કોની જમીન જશે? ભારત જ્યાં પાણીની અછતવાળા દેશમાં કોને પાણી મળશે અને કોણે પાણી માટે લાંબી લાઈનમાં ઊભા રહેવું પડશે? આ ઉપરાંત જે ગરમી

જોડાયેલું છે. એક સ્થળેથી પાણી ખેંચીને બીજા સ્થળે પાણીનું પુન:ભરણ કરવામાં આવે તો જે વિસ્તાર દુષ્કાળનો સામનો કરી રહ્યો હોય ત્યાં પાણીની અછત દૂર થતી નથી. એટલે કંપની ભલે “વોટર પોઝિટિવ” હોય, છતાં ચોક્કસ વિસ્તાર પાણીની તંબીનો સામનો કરી શકે છે. આ ઉપરાંત થાણે, વિશાખાપટ્નનમ અને અન્ય સ્થળોએ જે ડેટા સેન્ટરોનો પ્રસ્તાવ છે તેમને કેટલું પાણી

કહેવાની વાત નેહા શાહ

વિદેશી રોકાણ નામનું ગાજર એટલું આકર્ષક લાગતું હોય છે કે એની પાછળના વૈકલ્પિક ખર્ચની ચર્ચા જ કોઈ કરતું નથી, ખર્ચ કોણ ચૂકવશે એ સવાલ તો જાણે વર્જીત જ બની જાય છે!

ઉત્સર્જીત થશે, જે અવાજ ઊભો થશે કે વીજળીની ગ્રીડ પર જે ભારણ આવશે એનો બોજો કોના ભાગે આવશે? સ્વાભાવિક છે કે સાઉન્ડપ્રૂફ એ.સી. ચેમ્બરમાં બેસનાર તો આ તકલીફની પીડાથી વાકેફ નહિ હોય! કેટલાક દાવા પણ ગેરમાર્ગે દોરનારા છે. એમેઝોને ૨૦૨૨માં હૅદરાબાદ ખાતે પોતાનું ડેટા સેન્ટર શરૂ કર્યું. જૂન 2026માં એણે જાહેરાત કરી કે ભારતમાં તે “વોટર પોઝિટિવ” બની ગયું છે, એટલે કે તેની કામગીરીમાં વપરાતાં પાણીના 120 ટકા જેટલાં પાણીનું તે પુન:ભરણ કરે છે. સાંભળવામાં તો કેટલું સાારું લાગે. પરંતુ પાણી ચોક્કસ નદીઓ અને ભૂગર્ભ જળ સાથે

જોઈએ અને તે પાણી ક્યાંથી આવશે તે અંગે પારદર્શી આંકડા નથી. રોજગારીના મામલે પણ આંકડા ભ્રમ ઊભો કરી શકે છે. વિશાખાપટ્નનમના AI હબનો પ્રસ્તાવ શરૂ થયો ત્યારે એક આર્થિક મોરેલે દર વર્ષે 1.88 લાખ સીધી અને આડકતરી નોકરીઓનું અનુમાન કર્યું હતું. પરંતુ પ્રોજેક્ટ મંજૂરી માટે જે દસ્તાવેજ રજૂ થયા એના આંકડા પ્રમાણે માત્ર 650 જેટલી જ કાયમી નોકરી ઊભી થશે! એટલે કે બાકીનો બધો રોજગાર અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં - એની અનિશ્ચિતાઓ સાથેનો! પ્રોજેક્ટની જાહેરાત કરતી વખતે આ તકાવત સ્પષ્ટ કરવામાં આવતો નથી.

જમીનનો પ્રશ્ન તો તેનાથી

- આ લેખમાં પ્રગટ થયેલાં વિચારો લેખકનાં પોતાના છે.

ચૂંટણીપંચ સ્વતંત્ર છે, પરંતુ વહીવટી કામગીરી માટે સંપૂર્ણ પરાવલંબી છે તે વાત કોણ કરશે?

અત્યારે દેશમાં રાજકીય ધમાસાણ મચ્યું છે. ચર્ચાના કેન્દ્રસ્થાને છે ચૂંટણીપંચ. ભારતમાં બંધારણ જે સ્વાયત્ત સંસ્થાઓ આપી છે, તેવી સંસ્થાઓમાં ન્યાયતંત્ર જેટલું જ મહત્વનું ચૂંટણીપંચ છે. દેશમાં સંસદીય લોકશાહી માટે ચૂંટણી અનિવાર્ય છે અને આ ચૂંટણી દ્વારા વિજેતા ઉમેદવારોને સત્તા સોંપવાનું અગત્યનું કામ ચૂંટણીપંચ કરે છે. ચૂંટણીપંચ તટસ્થ રીતે, પક્ષપ્રક્ષીથી પર રહીને આ કામ કરવાનું હોય છે. ભારતમાં ચૂંટણીપંચને બંધારણે કેટલીક અમર્યાદિત સત્તાઓ આપી છે, જેમાંની કેટલીક આપણે જાણીએ છીએ, જેમ કે ચૂંટણી સમયે તે કોઈને પણ કામગીરી સોંપી શકે છે, ચૂંટણીના ખર્ચાઓનું ઓડિટ હોતું નથી વગેરે.

ચૂંટણીપંચ વિશે દેશભરમાં ચર્ચાઓ થાય ત્યારે એક અગત્યની ચર્ચા થવી જરૂરી છે અને તે એ કે ચૂંટણીપંચ પાસે જમીન ઉપર વ્યવહારિક કામ કરવા માટેનું માળખું જ નથી! હા, ચૂંટણીપંચની રચનાથી માંડીને તેની ભૂમિકા કે અમર્યાદિત સત્તાઓ બધું જ બંધારણમાં છે. તે પક્ષને માન્ય-અમાન્ય કરી શકે છે.

ઉમેદવારને માન્ય-અમાન્ય કરી શકે છે. તે ઉમેદવારની હાર-જીત જાહેર કરે છે. એટલે બંધારણીય સત્તાઓ દ્વારા એ સ્પષ્ટ છે કે ચૂંટણીપંચનો પાયો મજબૂત છે. વળી, નેવું કરોડ મતદાતાઓ માટે ચૂંટણી યોજી, સાઠ કરોડ મતદાતાઓના મત ગણાવી પરિણામો જાહેર કરવા સુધીની કામગીરી દ્વારા તેની કામગીરીની જાણ વિશ્વભરમાં કરે છે. ચૂંટણીપંચ પાસે ચૂંટણી કમિશનરની કચેરી છે. હાલ ત્રણ ચૂંટણી કમિશનરો છે. શ્રી ટી. એન. શેખન આવ્યા બાદ ભારતમાં સામાન્ય પ્રજા ચૂંટણી કમિશનર અને ચૂંટણીપંચનું મહત્વ સમજતી થઈ! મતદાર ઓળખપત્ર પણ ત્યાર બાદ દાખલ થયું. ઓળખાણના પુરાવા સાથે મતદાન કરવાની સત્તાવાર શરૂઆત પણ પછી થઈ. બાકી તો દર પાંચ વર્ષે ચૂંટણી આવે ત્યારે ચૂંટણીપંચ અને તે સંબંધિત ચર્ચાઓ પણ થતી, બાકી બધું રામ રામ! વાત અગત્યની અને મહત્વની છે તે હવે એ કે ભારતમાં ચૂંટણીપંચનો બંધારણીય સત્તા દ્વારા પાયો મજબૂત છે. ઉપર ચૂંટણીપંચ અને તેની સત્તાવાર ઓફિસ અને દરેક રાજ્યમાં એક કેન્દ્રીય

ઓફિસ છે, પણ ચૂંટણીપંચને રોજિંદા જમીની કામ કરવા માટે જે માણસો, ઓફિસો જોઈએ તે છે જ નહીં. જ્યારે જ્યારે ચૂંટણી આવે ત્યારે ત્યારે રાજ્યના વહીવટી અધિકારીઓ આપોઆપ ચૂંટણીપંચના માણસો બની જાય છે. રાજ્ય ચૂંટણી કમિશનર અલગ હોય છે, પણ પછી તેમના હાથ નીચે જિલ્લા કલેક્ટર જિલ્લા ચૂંટણી અધિકારી અને મામલતદાર તાલુકા અધિકારી બની જાય છે અને પ્રજા સાથે સીધા કામ કરવા માટે હોય છે શિક્ષકો! આ વાત અતિ ગંભીર રીતે સમજવાની અને આ વ્યવસ્થા બદલાવવાની જરૂર છે. ચૂંટણીપંચ હવે કાયમી ધોરણે કામ કરતી સંસ્થા છે. તેના મતદાર યાદી સુધારણા, મતદાતા કાર્ડ તૈયાર કરવા, ચૂંટણી સમયે મતદાતા કાપલી લોકોને પહોંચાડવા અને મતદાન મથકની કામગીરીના અનેકાનેક કામો કરવા માટે ચૂંટણીપંચ પાસે માણસો નથી, માળખું નથી.

કાયમ રાજ્યના વહીવટી સ્ટાફ અને સરકારી શિક્ષકોને આ કામગીરી આપવામાં આવે છે.પહેલા દેશમાં વસ્તી ઓછી હતી. ચૂંટણીપંચ માત્ર પાંચ વર્ષે

જ કામગીરીમાં સક્રિય થતું. હવે આવું નથી. રોજ લાખો મતદારો જગ્યા બદલી રહ્યા છે, અનેક મતદારો પોતાના નામ ઉમેરવા, રદ કરવા અરજી કરી રહ્યા છે.

ભારતની આખી ચૂંટણી

રાજ કાજ ગુજરાત કાર્તિકેય ભટ્ટ

રાજ્ય ચૂંટણી કમિશનર અલગ હોય છે, પાણ પછી તેમના હાથ નીચે જિલ્લા કલેક્ટર જિલ્લા ચૂંટણી અધિકારી અને મામલતદાર તાલુકા અધિકારી બની જાય છે અને પ્રજા સાથે સીધા કામ કરવા માટે હોય છે શિક્ષકો!
અને ચૂંટણી કામગીરીનો ખરો યશ જો કોઈને આપવાનો હોય તો આપણા શિક્ષકોને આપવો પડે. બુધ લેવલ કામગીરીથી માંડીને મતદાન મથકની વ્યવસ્થા અને મતગણતરી સુધીની કામગીરી તેઓ કરે છે. આપણી તો રાજ્ય સરકારને વિનંતી છે કે બીજું કંઈ નહીં તો નગરપાલિકાથી માંડીને લોકસભાની ચૂંટણી માટે કર્મચારી જોઈતા હોય

ભરતી કરવી જરૂરી છે. બાકી બંધારણીય સ્વાયત્ત ગણતા ચૂંટણીપંચની મોટાભાગની કામગીરી રાજ્યનું વહીવટીય અને પોલીસ ખાતું જ કરશે ત્યાં સુધી ચૂંટણી કામગીરીમાં ખરી તટસ્થતા આવશે નહીં. કોઈ કલેક્ટર, મામલતદાર કે શિક્ષક, અધ્યાપક એકાદ મહિનાની કે દિવસની ચૂંટણી કામગીરી માટે વર્તમાન સરકાર સામે કાયમી દુશ્મની કરશે નહીં. વ્યવહારમાં

બધાને અનુભવ છે કે મામલતદારો કે કલેક્ટરો જે તે રાજ્યની સરકારના માર્ગદર્શન મુજબ જ ચૂંટણીની રોજિંદી કાર્યવાહી કરતા હોય છે અને માટે જ આચારસંહિતાથી માંડીને મતદાન મથકની કામગીરીમાં લખેલા નિયમો જુદા અને જમીન પર અનુભવ જુદા હોય છે. તો અંતે વાત એટલી જ કે ન્યાયાલય પાસે તેનું સ્વતંત્ર માળખું અને સ્ટાફ છે. આવકવેરા વિભાગ પાસે પોતાનું માળખું અને સ્ટાફ છે. રેલવે પાસે છે, પણ ચૂંટણીપંચ પાસે વહીવટીય માળખું અને કાયમી સ્ટાફ નથી. તે તો વહીવટી માળખું અને કર્મચારીઓ ઉછીના લઈને કામગીરી ચલાવે છે. એટલે મતદાર યાદીના ગોટાળા તો શરૂઆત છે.

જેમ જેમ ઊંડા ઊતરશો, નવા નવા ખેલ સામે આવશે, કારણ કે નિસ્ખત વગર, જવાબદારી વગર કોઈપણ ભોગે ચૂંટણી કામગીરી પૂરી કરવાના હેતુથી થયેલા કામમાં આવું થાય તે સ્વાભાવિક છે. એટલે ચૂંટણીપંચને કામ કરવા કાયમી સ્ટાફ આપો, માળખું આપો. એ સમયની માંગ છે.

- આ લેખમાં પ્રગટ થયેલાં વિચારો લેખકનાં પોતાના છે.

ચર્ચાપત્ર charchapatra@gujaratmitra.in

માર્દિન લ્યુથર ફિંગે કહ્યું હતું કે મારા એક જ આદર્શ ગાંધી

જળપ્રદૂષણ નિયંત્રણ

દિવસ દક્ષિણ આફ્રિકાથી જેલમાં વિતાવ્યા હતા. દાંડી ફૂચમાં 28 દિવસમાં 241 મારીલની સફર પૂરી કરી ત્યારે તેમની ઉંમર 61 વર્ષથી હતી અને કપીટ ઈન્ડિયાનું એલાન આપ્યું ક્યારે ગાંધીજી 71 વર્ષના હતા. માર્થિન લ્યુથર ફિંગે કહ્યું હતું કે મારા એક જ આદર્શ ગાંધી. નેલશન મંડેલાએ લખ્યું છે કે અમને ટકાવી રાખનાર પ્રેરક બળનું નામ હતું ગાંધીજી. આ ન્યુયોર્કના સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટ ઉપર ગાંધીજીનું વાક્ય કોતરાયું છે. ઓબામાએ કહ્યું હતું કે એક યુવાન તરીકે તેઓ ગરીબીની સેવા કરતા હતા ત્યારે તેમને ગાંધીજીના જીવન ચારિત્ર્યમાંથી શક્તિ મળી હતી. લંડનમાં ગાંધીજીની પ્રતિમા છે. હિટલરના જર્મનીમાં સ્ટુયર્ટ નગરપાલિકાઓનાં ગંદા નામ અપાયું છે. કેલીફોર્નિયામાં ગાંધી વર્લ્ડપીસ મેમોરીયલમાં ગાંધીજીની પ્રતિમા છે. આવા બહુમુખી પ્રતિભા ધરાવતા વ્યક્તિ મોહનલાલ કરમચંદ ગાંધીને મારા ગાંધી જયંતી નિમિત્તે લાખ લાખ સલામ. ગાંધી કદી મરશે નહીં.

સુરત -મહેશ કોકરર

WHO ની ચેતવણી
આપણે ત્યાં દૂધનું ઉત્પાદન અંદાજે 14000 કરોડ લિટર જેટલું છે અને દૂધની માંગ 64000 કરોડ લીટર છે એટલે કે લગભગ 50,000 કરોડ લિટર દૂધ કે દૂધમાંથી બનતી કસમગ્રી બનાવતી ડુધીકેટ હોય તે પાઘ સામગ્રી ખાવાલાયક હોતી નથી. WHO એ ચેતવણી આપી છે કે જો ભારત સરકાર દૂધના ઉત્પાદન કે અન્ય પાઘ સામગ્રી માટે ડુધીકેટ બનાવટ ના રોકી શકે તો 2035 સુધીમાં ડુધીકેટ પાઘ સામગ્રી આરોગવાના કારણે કેન્સર કે એના જેવી જ ઘાતક બીમારી ફેલાઈ શકે છે. કોઈ પણ સામગ્રીનું ડુધીકેટ ઉત્પાદન ત્યારે જ થાય છે જ્યારે તે જીવન જરૂરિયાત વસ્તુઓનું પૂરતું ઉત્પાદન જ ના હોય! આપણે ત્યાં ગોપાલકોને પ્રોત્સાહન આપી દૂધનું ઉત્પાદન વધુમાં વધુ થાય તે મુજબની પગલાં લેવાં જરૂરી છે. દૂધની ખંચ પહે જ છે તો હવે સરકારે દૂધની આયાત કરવાની નહીં, પરંતુ આપણે ત્યાં પૂરતું ઉત્પાદન થાય તે મુજબનાં પગલાં લેવાં જરૂરી છે.

સુરત -વિજય તુર્ણવાલા

વાડ જ ચીભડાં ગળે

ભારતીય ચૂંટણી પંચના મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર જ્ઞાનેશકુમાર અને ચૂંટણી પંચની તાજેતરની કામગીરીને લઈને આખા દેશના રાજકારણમાં ભારે ગરમાવો આવ્યો છે. ખાસ કરીને સ્પેશિયલ ઈન્ટેન્સિવ રિવિઝન હેઠળ લાખો ચકાસાયેલાં મતદારોનાં નામ અચાનક ગાયબ થઈ જવાં, કોર્મ નંબર દ માં બારોબાર સુધારા કરવા અને સમગ્ર ડેટા સિક્યુરિટી અંગે ઊભા થયેલા ગંભીર આરોપોએ ચૂંટણી પંચની નિષ્પક્ષતા સામે મોટો પ્રશ્નાર્થ મૂકી દીધો છે. જે લોકશાહીને વૂજી લગાડે છે.જે સંસ્થા પાસે લોકશાહીનું રક્ષણ કરવાની અપેક્ષા હતી તે જ સંસ્થા મનમની ચલાવીને વાડ જ ચીભડાં ગળે જેવો ઘાટ સર્જી રહી છે.હાલમાં ચૂંટણી પોર્ટલ પર માત્ર નામ દરેકે નદી પાર કરવા માટે જોઈ શકાય છે પરંતુ જો કોઈ અધિકારી કે સિસ્ટમ દ્વારા મતદારયાદીમાં નામ કમી કે ટ્રાન્સફર કરવામાં આવે તો તુરંત જ મતદારના મોબાઈલ પર OTP અને SMS એલર્ટ જવો જોઈએ. મતદારયાદીમાં તથા દરેક ફેરફાર માટે “બ્લોકચેન” ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ, જેથી કયા અધિકારીએ કઈ તારીખે અને કયા આદેશથી નામ ઉમેર્યું કે કમી કર્યું તેનો ડિજિટલ હિસ્ટ્રી ટ્રેક ક્યારેય ભૂંસાઈ ન શકે. જો પ્રજા પોતાનો મતપ્રતિષ્ઠાકાર આવાશ જાગૃત નહીં થાય અને પંચમાં આવી કડક સિસ્ટમ લાવવામાં નહીં આવે તો ચૂંટણી પ્રક્રિયા પરથી જનતાનો વિશ્વાસ સાવ ઊઠી

જશે અને સરકારનો અંતેવાસી લોકશાહીને છેતરી જશે.

-ચુનુસ શેખ

જળપ્રદૂષણ નિયંત્રણ
મહત્વનો વિષય છે. વધતી જતી વસ્તી, ઔદ્યોગિકીકરણ, શહેરીકરણ, પીવાના પાણીની અમુક ભાગોમાં અછત, પાણીનો વ્યય ભવિષ્યમાં પાણીની અછત ઊભી કરી હતા. માર્થિન લ્યુથર ફિંગે કહ્યું હતું કે મારા એક જ આદર્શ ગાંધી. નેલશન મંડેલાએ લખ્યું છે કે અમને ટકાવી રાખનાર પ્રેરક બળનું નામ હતું ગાંધીજી. આ પાણીને ફરીથી ફેક્ટરીમાં રીયુઝ તરીકે લઈ શકાય અને આ પાણીને ફ્લશિંગ માટે પણ વાપરી શકાય.બીજું વરસાદી પાણીનો સંગ્રહ ભૂગર્ભજળ રીચાર્જ કરવું અને સંગ્રહ કરીને એને વાપરવું આવનાર દિવસ માટે એક મહત્વનો મુદ્દો બની રહેશે. નદી, તળાવ નગરપાલિકાઓનાં ગંદા પાણીને બાયોલોજીકલ અને કેમિકલ પ્રોસેસથી શુદ્ધ કરી ઉપયોગમાં લેવાય એવી પદ્ધત